

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๓๑๗ /๒๕๕๗

เรื่อง สิทธิชุมชน และสิทธิในการจัดการที่ดิน กรณีเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานผลักต้นชาว กะเหรี่ยงดั้งเดิมออกจากบริเวณอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๑๖/๒๕๕๔ ว่า ระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและเจ้าหน้าที่ทหารได้ดำเนินการผลักต้น รื้อถอน และเผาทำลายบ้านเรือนของชาวกะเหรี่ยงดั้งเดิมซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณบ้านบางกลอยบนและบ้านใจแผ่นดินซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ แล้ว เห็นว่า การอยู่อาศัยของราษฎรชาวกะเหรี่ยงบริเวณบ้านบางกลอยบนและบ้านใจแผ่นดินมีลักษณะเป็นสิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ที่มีสิทธิอนุรักษ์และมีส่วนร่วมในการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นผู้มีสิทธิที่จะอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินพิพาทตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ เนื่องจากได้อยู่อาศัยและทำกินมาก่อนการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดยมีการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นที่ตั้งบ้านเรือนและใช้เป็นพื้นที่ทำกินหรือพื้นที่ทางการเกษตร มีวิถีการดำรงชีวิต ประเพณีวัฒนธรรมมาเป็นระยะเวลายาวนาน และมีลักษณะการตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งย่อมมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖

ดังนั้น การใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ของผู้ถูกร้อง ในการเข้าผลักต้น รื้อถอน และเผาทำลายทรัพย์สินของชาวกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่บริเวณบ้านบางกลอยบนและบ้านใจแผ่นดินในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๖๖ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนกรณีนี้ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

มาตรการการแก้ไขปัญหาและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๑) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงในประเด็นการเข้าผลักต้น รื้อถอน และเผาทำลายทรัพย์สินของชาวกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่บริเวณบ้านบางกลอยบนและบ้านใจแผ่นดินของผู้ถูกร้องให้แล้วเสร็จ และสมควรยุติการดำเนินการจับกุม ช่มชู้ คุกคามชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยบนและบ้านใจแผ่นดิน ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง และผ่อนผันให้ชาวกะเหรี่ยงกลุ่มดังกล่าวกลับเข้าไปทำกินในที่ดินเดิมทันที จนกว่าการแก้ไขปัญหาจะได้ข้อยุติ

๒) ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการถือครองที่ดินทำกินของกลุ่มชาว
กะเหรี่ยงบ้านบางกลอยบนและบ้านใจแผ่นดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การ
แก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่ได้รับรายงานฉบับนี้

๓) ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับจังหวัดเพชรบุรีแต่งตั้งคณะกรรมการ
เพื่อเยียวยา ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชาวกะเหรี่ยงที่ได้รับความเสียหายจากการเข้ารื้อถอน เมาทำลายทรัพย์สิน
ของผู้ถูกร้อง ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่ได้รับรายงานฉบับนี้

๔) ให้กระทรวงวัฒนธรรมดำเนินการแก้ไขปัญหาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม
๒๕๕๓ เรื่อง แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง โดยร่วมกับจังหวัดเพชรบุรี หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่ง
กระจาน และตัวแทนของชาวกะเหรี่ยง ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่ได้รับรายงานฉบับนี้

๕) ให้กรมการปกครองโดยอำเภอแก่งกระจานจัดทำโครงการเคลื่อนที่ เร่งรัดการสำรวจและ
ให้สัญชาติไทยแก่กะเหรี่ยงกลุ่มนี้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่ได้รับรายงานฉบับนี้